

і сірий довговусий. Спостерігали приуроченість окремих видів комах до заселення різних частин стовбура сосни звичайної.

У цілому, за результатами обстеження встановлено, що середній показник індексу санітарного стану соснових насаджень дорівнює 2,22, що вказує на їх ослаблений стан. До категорії дерев, у яких не спостерігали ознак ослаблення, відноситься 36,7 % від їх загальної кількості. Всихаючих екземплярів, чи таких, що зовсім засохли, відмічено 21,1 %.

Таким чином, незважаючи на своєчасне проведення санітарно-оздоровчих заходів у лісовому фонді Мекшунівського лісництва Чернігівського надлісництва, щороку спостерігаються нові осередки ураження збудниками хвороб та шкідниками. Підприємству необхідно й надалі ретельно планувати санітарно-оздоровчі заходи, орієнтуючись на актуальний санітарний стан лісових масивів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева О.Ю., Корнієнко Б.С. Чинники ослаблення лісів Полісся. Лісівнича наука: стан, проблеми, перспективи розвитку (УкрНДЛГА – 90 років): матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 2021. С. 149–150.
2. Барбарич А.І. Геоботанічне районування Української РСР. Київ: Наукова думка, 1977. 306 с.
3. 3. Карта ґрунтів України. URL: <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#x>
4. Мешкова В. Дослідження в Україні з питань прогнозування шкідливих організмів в соснових лісах. Соснові ліси: сучасний стан, існуючі проблеми та шляхи їх вирішення: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 2019. С. 137–140.
5. Krakovska S., Buksha I., Shvidenko A. Climate change scenarios for an assessment of vulnerability of forests in Ukraine in the 21st century. Aerial and Ground Components of the Mediolan. 2017. P. 87–394.

УДК 630*6(477.411):502.11

РИМАРЕНКО В.М., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ЛЕВАНДОВСЬКА С.М.**, канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНКА ВПЛИВУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ФІЛІЇ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» НА ДОВКІЛЛЯ

Проведено аналіз впливу господарської діяльності Білоцерківського надлісництва на стан довкілля. Розглянуто відповідність здійснюваних лісгосподарських заходів чинним нормативам, їхній вплив на лісові екосистеми та якість навколишнього природного середовища. За результатами післяпроектного моніторингу встановлено, що діяльність надлісництва не має негативного впливу на природні компоненти та відповідає принципам сталого лісокористування.

Ключові слова: принципи лісової сертифікації, господарська діяльність, моніторинг, вплив на довкілля.

Відповідно до принципів системи лісової сертифікації FSC діяльність лісгосподарських підприємств має забезпечити раціональне використання лісових ресурсів, підвищення стійкості, продуктивності і якісного складу лісів, посилення їх корисних функцій [4]. Задля реалізації цих принципів у лісгосподарських підприємствах регулярно проводять оцінювання діяльності, її впливу на довкілля та стан лісів. Будь-яка господарська діяльність може мати як позитивні, так і негативні наслідки для навколишнього природного середовища. На підставі оцінювання інформації приймають рішення щодо подальшого ведення господарства, внесення коректив до наявних планів господарювання тощо.

Актуальність дослідження зумовлена потребою у системному аналізі господарської діяльності лісгосподарського підприємства, з метою мінімізації шкоди для довкілля, підвищення ефективності природоохоронних заходів і забезпечення сталого розвитку регіону.

Білоцерківське надлісництво, як структурний підрозділ філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», здійснює низку заходів, спрямованих на ведення лісового господарства, охорону та використання лісових ресурсів.

Загальна площа лісового фонду надлісництва складає 53 874,8 га. У межах діяльності господарства розташовані об'єкти Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) та Unava (UA0000161) [3].

В межах об'єктів Смарагдової мережі під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходяться 3 види рослин і 29 видів тварин, в тому числі: 5 – безхребетних, 3 – риб, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 17 – птахів, 2 – ссавці [1].

У ході післяпроектного моніторингу на ділянках, де здійснювалася планована діяльність, а також на прилеглих територіях у радіусі 100 метрів, не виявлено місць зростання рідкісних видів рослин та місць перебування тварин, занесених до переліку Резолюції № 6 Бернської конвенції.

Господарська діяльність Білоцерківського надлісництва спрямована на дотримання принципів сталого, безперервного і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення корінних біологічно стійких високопродуктивних насаджень, їх екологічних та інших корисних функцій. Усі господарські заходи заплановані в об'ємах, що забезпечують раціональне, безперервне і невиснажливе використання лісових екосистем. Так, найбільший за обсягами вид використання лісових ресурсів на підприємстві – це рубки головного користування. Для заготівлі деревини рубками головного користування відібрано лише стиглі та перестійні деревостани, в першу чергу, пошкоджені та насаджень, що потребують термінової рубки за своїм санітарним станом. Запроектовані попереднім лісовпорядкуванням обсяги рубок головного користування (23,796 га) виконані на 100 % [2].

На ділянках суцільних санітарних рубок протягом 2024 року не виявлено місць зростання рослин і перебування видів тварин, що занесені до Червоної книги України, постійного гніздування видів птахів, скупчення мігруючих птахів на ділянках, а також на суміжних з ними ділянках.

Обстеження територій провадження планової діяльності показало, що ділянки, на яких здійснювали суцільні санітарні рубки відведені правильно з проведенням необхідних польових робіт та оформленням відповідної технічної документації. Ознак порушень на місцях заготівлі деревини, правильності розробки лісосік, здійснення побічних лісових користувань не виявлено. На кожен лісосіку до початку її розробки складено карту технологічного процесу розроблення лісосіки, яка з урахуванням конкретних умов відображала лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт.

За результатами огляду місць заготівлі деревини та інших продуктів лісу на місцях планової діяльності господарства складено Акти огляду місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів. Під час рубок дерева, які потребували збереження, знаходилися за межами ділянки або були збережені.

Щодо відновлення лісів: план садіння і висівання лісу виконано на 184 %, доповнення лісових культур – 154 %, вирощування садивного матеріалу – 267 %.

Загалом обсяги лісогосподарської діяльності, що проводилася у Білоцерківському надлісництві, не перевищували встановлених лімітів, відповідали чинним нормативним вимогам, не спричиняли негативного впливу на стан довкілля та забезпечували безперервне й невиснажливе ведення лісового господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_129#Text
2. Проект організації і розвитку лісового господарства ДП «Білоцерківське лісове господарство». Ірпінь, 2014. 179 с.
3. Смарагдова мережа України. URL: <http://emerald.net.ua/>
4. Senior M.J.M., Brown E., Villalpando P., Hill J.K. Increasing the scientific evidence base in the “high conservation value” (HCV) approach for biodiversity conservation in managed tropical landscapes. *Conserv. Lett.* 8. 2014. P. 361–367. DOI: 10.1111/consl.12148